

PERIÓDICH INDEPENDENT, REGIONALISTA,
de Literatura, Art, Montepíos, Varietats,
Notícies y Anuncis

Direcció: MUNTANER, 112, 4.ª - 1.ª — Administració: TALLERS, 45, 1.^a

OBRA NOVA PER FOLLETÍ

Ho és la que comensa á posarse en aquest número, ó siga la comedia en dos actes y en vers,

El legado de Teresa

original de nostre director Sr. Perelló y Ortega, qui la fa publicar accedint á 'ls prechs de bon número de 'ls seus amichs.

Montepío Catalá.—*Presidencia.*—Recibido aviso de haber fallecido el asociado D. Juan Costas, se hace público para que sus herederos mediante la presentación de los documentos oportunos, puedan cobrar la cantidad á que tienen derecho en virtud de lo dispuesto en el artículo 54 de los Estatutos.

Barcelona 10 Febrero 1898.—JOSÉ MARÍA POUS.

Montepío Catalá.—La Junta de Gobierno convoca la General ordinaria del corriente año para el domingo 20 del actual Febrero, á las 10 de la mañana. La sesión se celebrará en el piso principal de la casa número 20 de la calle de Monserrat á la hora indicada si hay mayoría de asistentes, ó media hora después con los que concurran, y sus acuerdos serán válidos, á tenor de lo que previene el último apartado del art. 48 de los Estatutos.

La asistencia es obligatoria para todos los asociados residentes en Barcelona; las señoras asociadas podrán concurrir también: no se admitirán representaciones y para tener voz y voto es preciso estar al corriente de los pagos.

Barcelona 12 Febrero de 1898.—*El Presidente,* JOSÉ MARÍA POUS.—*Por A. de la J. de G.—El Secretario,* MODESTO VIDAL y MATHEU.

Montepío Catalá.—*Presidencia.*—Habiendo fallecido durante el año próximo pasado el socio D. Agustín Fabregat y en fecha más reciente el socio D. Juan Costas, el día 1.º de Marzo próximo se celebrará una misa en sufragio del alma de D. Agustín Fabregat y el día 2 otra para el descanso eterno de D. Juan Costas; las cuales se rezarán á las 8 de la mañana en la capilla del Sto. Cristo de Lepanto en la Sta. Iglesia Catedral Basílica.

Lo que se anuncia para conocimiento de los señores asociados y asociadas, y á fin de que puedan concurrir á dichos actos religiosos los que quieran honrar la memoria de aquellos hermanos difuntos.

Barcelona 14 Febrero de 1898.—JOSÉ MARÍA POUS.

¿Convé 'l socorro mutuo a'ls actors?

II

Anem á fer avuy una demostració conduhent á donar á conèixer la necessitat de que 'ls artistes de teatro á 'l decidirse á entrar en germandats, se fixin be en la marxa que porti la que ells desitjin escullir. Anem á fer compèndrer que han de buscar la adhesió á *La Unión defensora del Socorro mutuo* per las ventatjas consegüents de seguir nostre consell.

Dos montepíos hi ha en nostra capital que tenen la preferencia de las personas quals aficions ó modo de viure se dedican á 'l teatro: *El Auxilio mutuo* y 'l *Montepío Catalá*: lo primer de fetxa llarga, si be no molt antiga, 'l segon de creació més recent; aquell exclusivament de artistas y de personas de industrias relacionadas ab la escena; aquet de entrada per tota classe de personas, sigan ó no sigan artistas teatrals: lo mes antich adherit á *La Unión y defensa de los mantepíos*, lo mes modern inscrit també á dita *Unión* y á mes á *La Unión defensora del Socorro mutuo*.

¿Quin de 'ls dos ofereix mes bonas condicions? *El Auxilio mutuo* sols dona las pensions eventuales en cassos de malaltia: fá pagar un duro de entrada y sis rals de cuota á 'l mes, y aquellas pensions són de 5 pessetas diarias per Medicina y mes petitas per Cirugia. No passa d'aquí: la adhesió ab la *Unión y defensa de los mantepíos* no li porta cap utilitat per la senzilla rahó de que aqueixa *Unión*, pèr ara á lo menos, ni uneix ni defensa res, segons s'acaba de véurer á 'l desistir de defensar lo dret de no usar paper sellat.

En cambi 'l *Montepío Catalá*, unit á la *Unión y defensa* está á véurer venir y adherit á *La Unión defensora del Socorro mutuo* concedeix, no solament subsidis per malaltia satisfentlos ab puntualitat, sino que millorarà la sort de 'ls artistas pobres durant los anys de sa vellesa; tota vegada que las combinacions ofertes per *La Unión defensora* són de tal naturalesa, que sense aumentar las cuotas mensuales, ni obligar á que 'ls associats de la citada germandat paguin res de mes y sense que ni menos se n'adonin, tots los

que 'sent pobres tingan 70 anys, tenen assegurada una renda vitalícia de set duros cada mes, renda que se 'ls pagarà tant si están bons com malalts, renda que cobrarán de *La Unión* á mes de 'ls subsidis que en cas de malaltia 'ls passi 'l propi *Montepío Catalá*; tots rebrán un *Boletín* á mes de *Lo Teatro Catalá* que tenen setmanalment.

Repetim que això s' obté ab lo pago de la cuota mensual de una pesseta, á 'l pás que *El Auxilio mutuo* ni dona periódich ni proporciona res encara que 'ls artistes associats visquin mes que Matusalén.

Y no 's crega que 'l *Montepío Catalá* no tinga llongos, no: acabem de véuer l' estat de comptes de l' any passat y resulta una existencia de unas 1.800 pessetas, haventhi hagut un ament gran de socios y no debènt res absolutament á ningú per cap concepte.

No 's pensi 'l lector que nost' ánimo siga recomanar á 'ls actors que prefereixin lo *Montepío Catalá* á *El Auxilio mutuo* á l' escullir germandat. De cap manera: *El Auxilio mutuo* també té capital y 's monte acreditat; pero 'ls socios careixen de las ventatjas que un día ó altre trobarán á faltar, quant serán vells, quant agotadas sas foras corporals é intelectuals serán inútils pèra 'l treball.

Nostre intent es dir a'ls artistes que procurin que *El Auxilio mutuo* entri á *La Unión defensora*, en la seguritat de que si així ho fan, tots los associats que arribin á vells, allavors agraíran tal resolució a'l tocarne bons resultats.

Mes direm: qué paga *El Auxilio mutuo* a'ls hereus de 'ls germans que moren? Una insignificancia. Donchs lo *Montepío Catalá* dona per sa part la mateixa friolera y permet que 'l socio que valga constituheixi un llegat de 90 duros per medi de cuotas eventuals de una peseta. A mes fá possible que las senyoras s' inscrigan á la secció de parteras, á las que, satisfent una pesseta per trimestre, en la letxa de 'l part se 'ls entregan tres pessetas diarias per espay de vint días, ó sigan dotze duros, que junts ab quinze pessetas que satisfá la caixa de 'l montepío, arriban á 15 duros, suma que per' artistes de poch són és un gran alivio.

Aqueixas són las ventatjas de entrar en germandat inscrita á *La Unión defensora del Socorro mutuo*; aqueixas las que convè tenir en compte després de estudiarlas, aqueixas las que ab altrás detalladas en los Estatuts, ampliaciones y acorts de *La Unión defensora*, venen á sèr la gran arma que tart ó dejorn, d' espay ó depressa, ha de donar la victoria a'ls fundadors de la innovadora societat general de socorro germanívol, que en Catalunya sosté la bandera de 'l verdader auxili baix formas multiples en favor de 'ls que dessota los plechs de ella logran aculliment.

Aqueixa demostració comprobada per qualsevol que s' enteri de 'ls reglaments de dits montepios y 'ls de *La Unión defensora del Socorro mutuo*, tan digna de sèr atesa la idea de que, partint de 'l principi de que las germandats són útils a'ls actors (com realment és aixís), val la pena de escullir la que puga proporcionar mes lors resultats presents y vaniders.

Ara a'ls actors correspon resoldre's en la forma que cregan mes convenient.

P. DE R.

Estirenos catalans

Principal.—*Niu de aucellets*, saynete de 'ls senyors MILLA Y SUNYER.

Dissapte tingué lloch son estreno.

Si en aquesta classe d' obras hi tinguéssim que buscar verossimilitut en los actes que fan los personatjes, en motllats sempre á la vida real; si hi tinguéssim que buscar en lo llenguatge l' estat, posició social y fins educació, quasi, quasi desistiriam de buscarho en *Niu d' aucellets* perque tindriam la seguritat de no trobarho.

Però nosaltres no volem ésser exigents ab obras com la de referencia, ja que sa índole y l' objectiu de l' autor sols respon á la idea de fer riurer presentant un assumpto mitj regular, original ó no.—*Niu d' aucellets* ho es— ab tipos que sols s' aguantin y ab escenas impossibles. Donchs tot y reunint aqueixas y altres condicions, l' aceptor com de lo millor, dintre 'l género, que durant la temporada s' ha representat.

L' execució encarregada á la Srta. Domus y Sra. Munner y á 'ls Srs. Capdevila y un altre qual nom no recordem, sortí perfect a en tots sos detalls los que acusan una direcció conciensuda y acertada.

Los autors tingueren que presentarse á la taulas á rébrer los aplausos de 'l públich.

—Qu' 'l Sr. Goula conta ab móltas simpatías entre 'ls entussiasmas de nostra escena, no cal posarho en dupte. Dilluns ab motiu de son benefici se patentisá.

Se feu la aplaudida comedia de 'l Sr. Capdevila, titulada: *Lo senyor Nadal*, un monólech: *La sarau de Llotja*, de Rosinol, y *Un músich de regiment*, de 'l Sr. Pous.

En totas tres fou molt aplaudit lo beneficiat, y que s' ho merexia no cal dirho.

Lo numerosíssim públich que omplenaba 'l teatro li tributá expontánea, amistosa y justa ovació.—ROMEO.

Revista teatral

Principal.—Primera funció de las quatre que té organisadas lo *Circo Ecuestre*, á benefici de 'ls perjudicats per las inundacions.

No hi ha dupte que á 'l Mtre Nicolau, propagandista acérrim é infatigable de las obras de Wagner, se deu que 'ls barcelonins coneixin la música de 'l compositor alemán, y ab sas audicions, hágian los uns ratificat son fervorós cult, son entusiasme envers la moderna música, y 'ls altres afirmar sa contraria per' trobar un fondo vuyt d' inspiració y una forma embrollada y aturrulladora.

Així és que uns y altres debem á l' aplaudit mestre ciutat, consideració y agraíment.

Mes, d' aquet punt á l' extrem que sempre, á tot' hora, en totas ocasions, nos dónui Wagner, hi ha una diferencia notable.

Be ho sab prou lo respectable mestre, que sens acudir á 'l repertori de 'l nombrat compositor, hi ha bona música, may sentida per nostres dilettanti.

Donchs vinga aquésta, que aixís podrem jutjar ab coneixement, quina té superioritat, quina és millor y respón á 'ls principis estéticos de l' art.

Mentres nostre amic calcula l' alcans de nostra idea solsament apuntada, passem á revistar lo concert anunciat y dirigit per ell mateix.

De Wagner tocá *Los murmullos de la selva* y la sinfonia de *Los maestros cantores*.

Sa execució fou irreprotxable; no 's pót demanar mes.

Los magnífichs dissenys que esmaltan la composició, surtian purs y destacats d' aquella massa orquestral de vuytanta professors que obediènts seguían la sóbria batuta de son director.

Los aplausos nutrits sancio aren lo difícil y perfecte treball d' execució.

A la eminent artista Sra. Theodorini s' encomaná la missió de donarnos á conèixer un fragment de l' ópera *El Cid*, de Massenet.

Fou estrepitosament aplaudida y pèr' acallar las aclamacions de 'l públich, tingué que cantar dos composicions fóra de programa.

La concurrència numerosa y escullida omplia de gom a gom lo teatro, donant a la sala l'especte de las grans solemnitats.

Liceo.—La funció de clausura de temporada, tingué lloch divendres passat, celebrantse a l mateix temps, la *serata d'onore* de la aplaudida artista Avelina Carrera.

Lo paper de *Desdèmona* sempre ha tingut molt rellèu quant ha estat encarregat a la distingida cantant; pero a la nit de referencia, ne tingué mes per sentirse inspirada a l donar vida a aquelles melodies que Verdi concebí en lo plè de sa fenomenal concepció.

Li fòren entregats molt valiosos y artístichs regalos.

Lo Sr. Cardinali féu un *va-y-tot* esforsant, potser massa. 'ls aguts de sa genial particella.

Lo Sr. Labán, acreditant una vegada mes que no sens motiu vé sòn nom precedit de justa fama, doná a l paper de *Yago* tots los clars y obscurs que requereix sa importancia dramática.

Eldorado, Tívoli, Granvía.—Calma a mitjas hi ha hagut pèra l final d' aquesta setmana.

En lo primer, han seguit explotant las obras mes conegudas y aplaudidas, ja que ellas tenen la virtualitat de omplí l teatro y de donar bona cullita d' aplausos a l actors.

En lo teatro de l carrer de Caspe, *paro* general temporalment; esperant la vinguda d' una notable companyia d' ópera italiana, baix la direcció de D. Joan Goula (fill).

Y per últim, en lo de la Granvía, la sempre encantadora filla de Calatayut, retratada ab tota fidelitat pe l mestre Bretón, s' emporta l aplausos y las entusiasmats ovacions de l públich que omplena l teatro.

Lo director Mtre Pérez Cabrero, ab aquella seguritat de batuta, ab aquell gust y perfecte coneixement que de la partitura té, contribuïx surti cada nit, mes xamosa, mes admirada la baturra *Dolores*.

L'execució, en general bona.

La jota, repetida —FLORIDA

LA IDEA NOVA

La idea nova l'han portada l's homes, los homes de bon cor y l's que estudian; y junts l'han escampat per totas bandes per ponent, per llevant y per mitj-dia.

A tot arreu la idea ha trobat bona, molt rebona la terra, conreuhada pe l's pobres y abonada pe l's sufriments, los dols y la miseria.

Y en ella s'ha enfonsat fins a la entranya, y ha germinat potent y vigorosa, y ha anant creixent robusta, posant la soca forta y la arrel fonda.

Avuy la idea nova ja és un arbre de robustés y ufana. Sols falta que juntats los bons y l's sabis, los poruchs y l's valents que may se cansan, ab la fé en l'ideal que regenera l'ns consagrem, sens descarsar ni un' hora, a fer fructificarla.

F. MARIO.

De «La Nova Catalunya» (ab ortografia que no fa sabi.)

Secció de'l Pirotécnic

Lo singularisar-se fa modernista entre l's novells aymants de la causa regional. Baix aquet punt de vista, es molt modernista la revista catalanista (y basta de citas) *La Nova Catalunya*, que s publica a Reus.

Es una segona edició de *L'Avenc* de grata memoria, corretjada y aumentada.

Es de un modernisme *sui generis*.

No sé pas qui la escriu: pero tots quants hi fican má han de sèr sabis per forsa y desesperats.

En son *Déu-vos-guard* (així ab una sola paraula), ja s véu.

Aquet *Déu-vos-guard* hauria de dir: «Deu vos ne guarb» Perque, efectivament, Deu nos ne guardi de catalans d' aquell taranná.

Ni ab l' escriurer ni ab lo lleir ho sòn de catalans.

Aquell *Déu-vos-guard* és un saludo no estúpít; pero quant menos denota mancansa de educació.

Es molt quixotesch, y es molt sech, y es molt pretensió. H'abunda allí moltes vegadas la paraula *estúpít*, referintse a l's que no pensan com ells.

Ab aixó n'hi ha prou per ferse cárrech de qui sòn.

«Ni las burlas de l's estúpits ni l poder de l's poderosos los deturarán.»

Y si las burlas sòn de personas que no sigan estúpidas, ¿se deturarán, ó nó?

Perque pót donarse l cas de que algú de l's que fassi burla de l seu modernisme no n siga d' estúpít. potsé no tots los burletes ó burlans ó burladors serán insectes que destrueixin una flor a l's ridiculisar ideas extrambóticas, perque aixó significaria que en lo jardí de l catalanisme lo ridícul es la flor, —y no és aixís—lo ridícul es solament brossa, y la brossa s'ha de tréurer, puig fins quant una s posa a l ull priva de véure'hi.

***

Acabo posant aquí una mostra de son modo d' escriurer:

«Manifestations», «meylor», «stá», «fuyles», «eyls», «hachesta», «ab hui», «schola», «hespanyol» y altres que no poso en obsequi a la brevetat.

***

Per lo demés, agraheixo la deferencia que ha tingut *La Nova Catalunya* de visitar aquesta Redacció: en nom de aquesta desitjo salut a l's que la escriuhen y espero ocuparme de sas *atrambotiquerías* en altres números comensant per dirlos que ab lo seu nom desfan sos fets. Se l's veu la quã.

LO POLVORISTA.

Repertori de fora

Badalona, 14 de Febrer.

La Sra. Ferrer y sa companyia s'han despedit de aquet públich ab lo drama *Sor Teresa*, obra de lluhiment per una dama de mérit y en la qual á mes de la Sra. Ferrer, van distingirse l galán Sr. Miquel, y l galán jove don Emili Perelló, actor de condicions y á qui pót augurar-se una brillant carrera.

La pessa *A sants y a minyons* bastant de brotxa, va agradar, sent sos héroes los Srs. Daroqui y Altés, y la Sra. Villalba.

Veurem que tindrem en lo Zorrilla durant la Quaresma.—P.

Vich, 15 de Febrer.

Lo dimecres passat en lo teatro de l «Centro Industrial Vicense» tingué lloch una funció de gala dedicada a l mestre D. Lluís Gonzaga Jorná. Varen representar la comedia en dos actes de l malanganyat Pitarra, *Lo punt de las donas*, y estreno de la aplaudida sarsuela *La marcha de Cádiz*, tenint abduas una execució brillantissima y distingints hi la primera tiple Sra. Carolina Fernández y la característica D.ª Juanita Estévez, y los senyors Echene, Buixó, Subirana, Camps, Ferrer, Serra, Basols, Hastanos, Guasch y Garriga. A l final de l concertant de la sarsuela, l mestre signé cridat a l palco escénich, ahont li fou regalat un magnífich album ab firmas de sos admiradors.

Pèr' avuy anuncian un concert vocal é instrumental, y per diumenje vinent las obras *Viva mi niña!* y *La banda de trompetas*.

En lo teatro de l'«Centro Tradicionalista», diumenje passat, 6 de l' present, representaren lo drama *Miserias humanas* y la sarsuela *R. R.*, distingintse 'ls Srs. Ballbona, Pujol, Ferrer y Bau.—J. S.

Saló de descans

Dilluns va sufrir un atach fort de feridura l' conegut sastre de teatros y empresari d' espectacles nostre antich amich D. Francisco Mora.

Segons notícias, ja 's troba bastant millorat, lo qual celebrem desitjant que 's restableixi de l' tot.

—La companyia que treballará durant la Quaresma á S. Feliu de Guixols baix la direcció de l' Sr. Tressols y de la que 'n forma part la Sra. Ferrer, surtirá dilluns en direcció á aquella important vila.

—Ha estat malalt lò primer galán D. Joseph Fages, trobantse ja curat y havent pogut de nou dedicarse á sos treballs artístichs. Ho celebrem.

—Baix la direcció de l' actor cómich D. Lluís Millá funciona en lo Circo Espanyol una companyia que representa comedias de màgia, alcansant bon aculliment.

—Está malalt de algùn cuydado. l' jove D. Salvador Bonavía, xispejant escriptor y redactor de nostre setmanari.

De veras nos alegrará comunicar á nostres lectors la nova de sa total curació.

—L' aplaudit escriptor D. Joseph Martrus ha remès á la Redacció un exemplar de sòn monólech *La Viudeta* representat ab éxit en lo teatro Romea.

—Tambè hem rebut un tomo de poesias titulat: *Foch y fum*, per qual obsequi aghim la deferencia de l' autor. Lo llejirem, ja que per ara ha absorbit la nostra atenció la lectura de altres escrits de polémica causada per qüestió de premis de un certámen. Creyem que a'l llejirlas lo fum no 'ns privará de véurer lo foch.

—Lo segón de 'ls balls de màscara que ab tanta aceptació ve donant lo *Centro-cómico-lírico*, va véure's mes animat y concorregut que l' anterior, per lo que 's fan acreedors d' elogi la junta directiva y en particular son digne president nostre amich D. Jacinto Martí.

Indubtablement los balls d' aquesta important societat es una de las notas característichs que mes regositj donan al element jove.

—Ha mort D. Arturo Candi y Casanovas, germá de l' reputat mestre compositor D. Cándido.

A la familia, ab la qual nos uneixen llasos d' amistat íntima acompanyem en son dolor procurant fer menos pesada la pena que l' afligeix.

—Demá hi haurá una funció extraordinaria en lo teatro de l' Circo, la qual será á benefici de l' notable primer galán D. Francesch Tressols. Se representará l' drama *Luchar contra la razón*, obra molt celebrada entre las de l' repertori modern, y á més una de las pantomimas de la troupe Onofri en que mes s' hi distingueix lo popular pierrot Telemaque.

—La setmana entrant retornarán de Palma 'ls artistas de la companyia de sarsuela que hi han actuat durant la temporada de Carnaval per compte de la empresa Zubieli.

—La Junta directiva del Orfeo Catalá ha quedat constituida de la següent manera: President, D. Joan Millet; Vispresident, D. Pere Pagés; Tresorer, D. Tomás Millet y Esfapé; Secretari primer, D. Frederich Viñas; Secretari segon, D. Manel Soler; Bibliotecari, D. Antón Roca; Vocals, D. Pere Mascaró, D. Ramón Farrarons y D. Andreu Serra.

—La *Lliga Regional* de Manresa ha dirigit una exposició al Municipi á fi de que acordi demanar al Govern Central la autonomia de totas las regions espanyolas, segons las necessitats y modo d' ésser de cada regió.

Imp. Pujol y C.^a - Tallers, 45.—Barcelona

Toalla FRINÈ

Son ús hermojeja l' rostre, absorveix la grassa del cutis, treu las arrugas, contrau l' poro de la epidermis y evita las tacas, borro y erupcions de la pell.

Rejoveneix y es un tresor per conservar la dentadura neta, forta y esmaltada desapareixent ab son ús lo sarro y l' escorbut.

Se ven en totas las perfumerías

ARCHIVO LÍRICO-DRAMATICO

Y COPISTERÍA DE

Francisco Pérez Pol

SE PROPORCIONAN ACTRICES Y ACTORES

Calle de Roig, núm. 24, entresuelo.—BARCELONA

ARXIU Y COPISTERIA

de vers y música

Joseph Bonnin

PUNTUALITAT Y ESMERO EN SERVIR

— Passatje de Madoz, núm. 5, 2.ª —

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums, de

● JUAN AYNÉ ●

FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22.—BARCELONA

~~~~~ Especialidad en pianos de alquiler. ~~~~~
Guitarras desde 5 pesetas.

À CASARSE TOCAN

Por 30 duros el mobiliario siguiente:

Una cama Viena (matrimonio), un sommier muelles (matrimonio), una cómoda con mármol, seis sillas regilla, una mesa de noche con mármol, una mesa de comedor, seis sillas idem, un elegante espejo y perchas.

Además hay camas de Viena á 20 pesetas, y de matrimonio, á 35. Sillas de regilla á 44 pesetas docena. Juegos de lavabo Viena mármol á 24, y gran surtido de muebles de todas clases á precios de fábrica.

LA IMPERIAL, Conde Asalto, 25

SANTASUSANA

Santasusana ● Santasusana

MAQUINAS PER' CUSIR Y PER' FER MITJA

Aparatos de péndrer dutxas

PREUS SENS COMPETENCIA

Carrer de l' Carme, 34. — BARCELONA